

Exotisch, luxueus en hygiënisch

Tegelschilderijen in winkels uit de eerste helft van de 20ste eeuw

Expositie van zaterdag 7 september 2019 t/m maart 2020

Aan het begin van de 20ste eeuw groeit het inzicht in het belang van een goede hygiëne. Winkeliers die zich op een koopkrachtiger publiek richten gaan hun winkels van tegels voorzien, omdat deze goed te reinigen zijn. En tegelijk maken ze gebruik van alle decoratieve mogelijkheden die de wandtegels te bieden heeft.

Langs de wanden komen grote, kleurige en fris geglazuurde tableaus die, als reclameplaten, een geïdealiseerd beeld geven van de onbedorven landelijke of juist exotische herkomst van de koopwaar.

Kampioen van de winkeltegels is ongetwijfeld de fa. P. de Gruyter & Zn, ruim een halve eeuw de grootste kruidenier van Nederland. Tientallen winkels door het hele land werden voorzien van series tableau.

Jam, tableau uit een winkel van De Gruyter, door Plateelbakkerij "Zuid-Holland", Gouda, ca. 1940.

Ook de kruidenierswinkels van de fa. Zijlstra Hzn kregen in de jaren 1920 in de gevel voorstellingen van kinderen die pap eten of thee drinken. En niet alleen bij de grote ketens, maar ook bij de zelfstandige slagerij, bakker en viswinkels, werden de interieurs verrijkt met tegelwanden.

Papetende kinderen, tableau uit een winkel van Fa. Zijlstra Hzn, Door Plateelbakkerij 'Delft', Hilversum, ca. 1920-30.

Maar winkels verdwijnen en de ideeën over winkelinrichting veranderen. De bestaande tegelwanden passen dan niet meer en worden gesloopt of ze verdwijnen achter een betimmering en een verlaagd systeemplafond. De nieuwe expositie roept het beeld op van de chique en exotische uitstraling die veel winkels vroeger hadden.

De Nieuwmarkt en de Schreierstoren in Amsterdam, voor Zee- en riviervishandel Rienstra, door de Plateelbakkerij Delft te Hilversum, 1921

Nederlands Tegelmuseum

Eikenzoom 12, 6731 BH Otterlo Tel: 0318 591519

Website: www.nederlandstegelmuseum.nl